

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดมุกดาหาร

๑. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

๑.๑ **พื้นที่ทั้งหมด** ๒.๗๑ ล้านไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร ๑.๓๓ ล้านไร่ และพื้นที่ที่มีการทำการเกษตร ๐.๙๓ ล้านไร่ เป็นพื้นที่ทำนา ร้อยละ ๔๗.๑ พื้นที่ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น ร้อยละ ๒๙.๔ พื้นที่ปลูก พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก ร้อยละ ๒๑.๙๘ และพื้นที่ทำการประมง ร้อยละ ๑.๔๗ โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน ๐.๐๔๙ ล้านไร่

๑.๒ สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

๑) ปริมาณน้ำของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดมุกดาหารภาพรวม ๗๙.๒๖ ล้าน ลบ.ม.

๒) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๖๗ ถึง ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ตกสะสม ๑,๖๐๕.๘ มม.

ปริมาณฝนเฉลี่ย จ.มุกดาหาร ๑,๔๙๐.๙ มม./ปี

๓) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัดจำแนก ๔ ด้าน

- อุปโภคบริโภค แผนการใช้น้ำ ๑.๙๙ ลบ.ม. ผลการใช้น้ำ ๐.๑๑ ลบ.ม.

- ระบบนิเวศน์ แผนการใช้น้ำ ๙.๐๗ ลบ.ม. ผลการใช้น้ำ ๐.๓๔ ลบ.ม.

- เกษตรกรรม แผนการใช้น้ำ ๔๐.๔๘ ลบ.ม. ผลการใช้น้ำ ๒.๒๑ ลบ.ม.

- อุตสาหกรรม แผนการใช้น้ำ ๐.๐๐ ลบ.ม. ผลการใช้น้ำ ๐.๐๐ ลบ.ม.

๔) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม ๙๗๔,๑๓๘.๖๐ ไร่

- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม ๕๐,๘๔๘.๕๘ ไร่ ประกอบด้วย

(๑) ข้าว ๑๓,๘๙๑ ไร่

(๒) มันสำปะหลัง ๓๑,๓๔๕ ไร่

(๓) ยางพารา ๓,๒๐๐.๕๘ ไร่

(๔) ปาล์มน้ำมัน ๒,๔๑๒ ไร่

๑.๓ **ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP)** มีมูลค่า ๒๘,๙๗๓ ล้านบาท (ปี ๒๕๖๕) เศรษฐกิจจังหวัดมุกดาหารพิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมุกดาหาร ในปี ๒๕๖๕ มีมูลค่า ๒๘,๙๗๓ ล้านบาท ปรับตัวสูงขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ที่มีมูลค่า ๒๘,๓๐๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๖๖๘ ล้านบาท ส่งผลให้เศรษฐกิจจังหวัดมุกดาหารขยายตัวร้อยละ ๒.๓๐ เมื่อเทียบกับการหดตัวร้อยละ ๔.๙๑ ในปี ๒๕๖๓ ภาคเกษตรมีมูลค่า ๘,๑๔๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากมูลค่า ๗,๓๗๕ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีที่ ผ่านมา ซึ่งขยายตัวร้อยละ ๙.๔๔ และภาคนอกเกษตรมีมูลค่า ๒๐,๘๒๙ ล้านบาท ลดลงจาก ๒๐,๙๓๐ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีที่ ผ่านมา หรือหดตัวร้อยละ ๐.๕๐

รายได้เฉลี่ยของประชาชนจังหวัดมุกดาหารปี ๒๕๖๕ เท่ากับ ๖๗,๘๘๕ บาทต่อคน เพิ่มขึ้นจาก ๖๗,๑๔๕ บาท ต่อคน ในปี ๒๕๖๔ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑.๐๙

จำนวนประชากร ตามหลักฐานทะเบียนราษฎร ณ พฤษภาคม ๒๕๖๗ พบว่าจังหวัดมุกดาหาร มีครัวเรือนทั้งสิ้น ๑๒๕,๐๕๒ ครัวเรือน และมีประชากรทั้งสิ้น ๓๕๑,๔๓๗ คน

๑.๔ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

- ข้าวนาปี พื้นที่ปลูก ๔๑๕,๔๘๙ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๒๖,๔๔๑ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๕๔๕ กก.

- อ้อยโรงงาน พื้นที่ปลูก ๙๕,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๙๖๕,๐๐๐ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑๐,๑๖๐ กก.

- มันสำปะหลัง พื้นที่ปลูก ๑๒๐,๖๔๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๔๐๘,๔๘๗ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓,๓๘๖ กก.

- ยางพารา พื้นที่ปลูก ๒๔๙,๓๒๙ ไร่ ผลผลิตรวม ๗๗,๓๘๗ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓๓๖ กก.

- ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูก ๕,๑๔๘ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๕,๔๔๔ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓,๐๐๐ กก.

แบบฟอร์มที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

๑.๕ ด้านการปศุสัตว์และด้านประมงของจังหวัด

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต	
			จำนวน	หน่วยนับ
โคเนื้อ	๑๙,๙๕๒	๘๖,๐๑๖	๘๖,๐๑๖	ตัว
กระบือ	๔,๓๓๘	๑๗,๔๗๔	๒,๖๐๒	ตัว
สุกร	๑,๘๒๑	๔๑,๕๔๘	๖๓,๔๗๓	ตัว
ไก่พื้นเมือง	๒๑,๕๓๐	๙๒๘,๕๗๙	๑,๘๕๗,๑๕๘	ตัว
ไก่เนื้อ	๑๔๑	๑๕๖,๕๗๙	๑๕๖,๕๗๙	ตัว
แพะ	๑๖๗	๒,๘๗๒	๒,๘๗๒	ตัว

ที่มา : ข้อมูลปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือน ระดับจังหวัด (ด้านปศุสัตว์) ปีการผลิต ๒๕๖๗/๒๕๖๘
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร ข้อมูล ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

ข้อมูลด้านการประมงของจังหวัด

ลำดับ	ชนิดสัตว์น้ำ	ชนิดบ่อ	จำนวนผู้เลี้ยง (ราย)	ขนาดพื้นที่ เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (บาท)
๑	ปลานิล	บ่อดิน	๗,๘๐๙	๖,๘๕๕.๖๕	๘๗๖.๘๗	๕๒,๖๑๒,๐๕๐
		กระชัง	๖๔	๓๔.๕๑	๒,๓๑๕	๑๓๘,๙๐๐,๐๐๐
		อื่นๆ	๑๐๗	๖๑.๖	๗.๙๐	๔๗๓,๕๙๕
๒	ปลาดุก	บ่อดิน	๖๑๘	๓๘๘.๒๒	๗๒.๒๒	๔,๓๓๓,๐๒๐
		กระชัง	๘	๐.๕๓	๐.๔๓	๒๕,๘๐๐
๓	ปลาตะเพียน	บ่อดิน	๔,๔๓๙	๓,๔๖๙.๕๒	๔๕๕.๖๘	๒๗,๓๔๐,๗๘๘
รวม			๑๓,๐๔๕	๑๐,๘๑๐.๐๓	๓,๗๒๘.๑	๒๒๓,๖๘๕,๒๕๓

ที่มา : คاعدการณ์ด้านการประมง สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ข้อมูล ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

๑.๖ สินค้าสำคัญของจังหวัด

๑) สินค้าเด่น ได้แก่ โคขุน ลักษณะเด่นสำหรับโคขุน ของเกษตรกรในจังหวัดมุกดาหารนั้น เป็นโคขุนที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการของกรมปศุสัตว์ มีเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงแม่ผลิตลูกที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านการฝึกอบรมเรียนรู้พัฒนาการจัดการเลี้ยงโค การพัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐานตลอดถึงการดูแลสุขภาพโคการผสมเทียมและติดตามลูกโคที่เกิดจากโครงการ พร้อมได้รับการสนับสนุนปัจจัยวัสดุพัฒนาฟาร์มโคเนื้อโคขุนต้นแบบ ฟาร์มโคเนื้อมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการใช้แร่ธาตุสำหรับโคและยาถ่ายพยาธิโคอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและทางสหกรณ์ได้เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนในการตั้งโรงงานผลิตอาหารชั้นพร้อมทั้งมีโรงเชือดสัตว์ที่ถูกสุขอนามัยและถูกต้องตามกฎหมายคือสหกรณ์หนองสูง จำกัด จึงทำให้เนื้อของโคขุนจังหวัดมุกดาหารได้รับการรับรองมาตรฐานจากส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและได้มาตรฐานสากล

- พื้นที่เลี้ยง ทั้ง ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอหนองสูง อำเภอกำชะอี อำเภอดงหลวง อำเภอนิคมน้ำอ้อย อำเภอดอนตาล และอำเภอหว้านใหญ่ ผลิต ๑,๕๘๙ ตัว เกษตรกร ๓๐๕ ราย

แบบฟอร์มที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

๒) สินค้า GI ได้แก่ ผ้าหมักโคลนหนองสูง : ลักษณะเด่น ของผ้าหมักโคลนหนองสูง คือผ้าที่ผ่านการหมักด้วยโคลนจะได้สีสนที่แปลกไปจากผ้าที่ไม่ได้หมักโคลน ซึ่งเมื่อนำไปย้อมสีธรรมชาติก็ได้ผ้าที่มีสีสดมากขึ้นเพราะโคลนช่วยจับสีทำให้สีเข้มขึ้นและสีติดทนนาน ผ้าที่นำมาใช้หมักโคลนจะต้องเป็นผ้าทอเส้นใยธรรมชาติ และย้อมสีธรรมชาติสีที่ได้มาจากการสกัดโดยใช้เปลือกไม้ไปแช่น้ำให้เปลือกไม้คลายสีออกมาแล้วนำไปต้มสกัดเอาน้ำสี จากนั้นก็ใส่เกลือทำการคนให้เข้ากันก็จะได้น้ำสีย้อม โดยผ้าหมักโคลนในรูปแบบของผ้าถุง ผ้าซิ่น และผ้าคลุมไหล่ จุดเด่นของผ้าหมัก โคลนคือเนื้อผ้าแห้งเร็วและเบาสบาย ซึ่งจังหวัดมุกดาหารมีสมาชิกผู้ผ่านการรับรองมาตรฐาน GI จำนวน ๙ ราย และ ๑ กลุ่มในพื้นที่อำเภอหนองสูง

๑.๗ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินการพิจารณาคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ.๒๕๖๒ (OTOP Product Champion : OPC) ซึ่งผลการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ของจังหวัดมุกดาหาร โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ได้คะแนน ๕ ดาว จำนวน ๑๓ ผลิตภัณฑ์ ดังนี้

- ๑) กลุ่มทอผ้าศรีนคร ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่สีธรรมชาติย้อมเปลือกไม้
- ๒) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตผ้าฝ้ายและเสื้อเย็บมือภูไทย ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่ลายลูกหวาย
- ๓) Wongparjan Paphuthai ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่
- ๔) กลุ่มทอผ้าฝ้าย ผ้าไหมบ้านหนองแต้ ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่
- ๕) นางพรสวรรค์ อาจวิชัย ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่
- ๖) นางสาวทองเปรม วงคะฮาค ผลิตภัณฑ์ กระเป๋าชายหาด
- ๗) กลุ่มตัดเย็บเสื้อสตรีบ้านซ่ง ผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป
- ๘) กลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายตุ๊กตาผ้าเช็ดมือ ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่
- ๙) ร้านภานินี ผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้า
- ๑๐) กลุ่มสตรีร่วมใจบ้านนาคำ ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอลายขัดพื้นฐาน
- ๑๑) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าฝ้าย ผ้าไหมบ้านป่าเม็ก ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่
- ๑๒) กลุ่มแปรรูปผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่
- ๑๓) กลุ่มทอผ้าบ้านนายาง ผลิตภัณฑ์ ผ้าคลุมไหล่

๑.๘ โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว จำนวน ๒๐ หมู่บ้าน มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน ๒๐๐ ผลิตภัณฑ์ สำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ร่วมเป็นคณะ ทำงานฯ ในการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ และติดตามการดำเนินงานโครงการดังกล่าว

๑.๙ สหกรณ์การเกษตร

การประเมินความเข้มแข็งของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดมุกดาหาร

๑) จำนวนสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด.....๔๖.....สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์.....๖๘,๗๐๗.....ราย

๑.๑ ความเข้มแข็งของสหกรณ์ ชั้นที่ ๑๖.....สหกรณ์

๑.๒ ความเข้มแข็งของสหกรณ์ ชั้นที่ ๒๑๕.....สหกรณ์

๑.๓ ความเข้มแข็งของสหกรณ์ ชั้นที่ ๓ ...๒๓.....สหกรณ์

รวม ๔๔ สหกรณ์

๒) จำนวนกลุ่มเกษตรกรในจังหวัด.....๔๕.....กลุ่มเกษตรกร สมาชิกสหกรณ์.....๕,๕๘๔.....ราย

๒.๑ ความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ชั้นที่ ๒๒๑.....กลุ่มเกษตรกร

แบบฟอร์มที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

๒.๓ ความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ชั้นที่ ๒๔๕....กลุ่มเกษตรกร

รวม ๔๕ กลุ่มเกษตรกร

๓) มูลค่าปริมาณธุรกิจสหกรณ์.....๖,๒๑๐,๐๘๔,๕๓๒.๗๑.....ล้านบาท

๔) มูลค่าปริมาณธุรกิจกลุ่มเกษตรกร.....๑๕๐,๖๙๖,๐๗๓.๓๑.....ล้านบาท

๑.๑๐ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร

- วิสาหกิจชุมชน ๖๑๘ แห่ง
- เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ๒ แห่ง
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๖๗ กลุ่ม
- กลุ่มยุวเกษตรกร ๕๓ กลุ่ม
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๖๓ กลุ่ม

๒. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

๒.๑ ข้อมูลเกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนจังหวัดมุกดาหาร

ที่	ประเภทเกษตรกรรมยั่งยืน	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ที่มา
๑	เกษตรอินทรีย์	๒,๗๖๕.๐๐	๑๗,๑๕๒.๔๐	
	๑.๑ ข้าว			
	Organic Thailand	๒,๑๗๙	๑๓,๘๗๓	ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี (๑ ล้านไร่)
	๓๑๕		๑,๖๕๐	กษจ.มุกดาหาร
	PGS	๕๕	๔๓๙.๕	สพด.มุกดาหาร
	SDGsPGS	๖๘	๖๗๘	สพด.มุกดาหาร
	๑.๒ พืช			
		๕๐	๒๕๐	สปก.มุกดาหาร ปี ๖๖
		๗๐	๒๑๐	สปก.มุกดาหาร ปี ๖๗
		๑๓	๔๔.๔	ศวพ.มุกดาหาร , กษจ.มุกดาหาร
	๑.๓ ประมง ัตว์น้ำอินทรีย์	๑๕	๗.๕	ปม.มุกดาหาร
๒	เกษตรผสมผสาน	๒๔๗		ศพก.หลัก ๗ ราย , ศพก.เครือข่าย ๑๓๘ ราย ปราชญ์ชาวบ้าน ๔ ราย กษ.มุกดาหาร (งบจังหวัด ปี ๖๗) ๙๘ ราย
๓	เกษตรทฤษฎีใหม่	๒,๙๘๙		
		๒,๙๒๔	-	กษ.มุกดาหาร ๕ ประสานฯ ๒,๗๓๑ ราย ๑ ตำบลฯ ๓ ราย ทฤษฎีใหม่ปี ๖๖ ๑๒๗ ราย ทฤษฎีใหม่ปี ๖๗ ๖๓ ราย
		๖๕	-	สปก.มุกดาหาร ทฤษฎีใหม่ปี ๖๖ ๔๕ ราย ทฤษฎีใหม่ปี ๖๗ ๒๐ ราย
๔	วนเกษตร	๕๕๗	๕,๕๖๗	สปก.มุกดาหาร
	รวม	๖,๕๕๘	๒๒,๗๑๙	

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร รวบรวม (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗)

แบบฟอร์มที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

๒.๒ ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

จำนวนเกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของแยกเป็นชนิดสินค้า ดังนี้ (หน่วย : ราย)

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร ที่ขึ้นทะเบียน	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร				
		เกษตร อินทรีย์	PGS /SDGsPGS	GAP	SL	GFM
พืช	๖๒,๔๔๖	๖๓	๑๒๔	๔๗๓		
ข้าว	๕๓,๕๕๘	๒,๖๒๘		๑๒๐		
ประมง	๑๔,๓๔๒	๕๕		๒๙๐	๕๕๕	
ปศุสัตว์	๒๙,๐๗๕			๗๖		๒๘๗
ยางพารา	๒๖,๗๗๗			๒๐๔		

ที่มา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์